

Năm trụ cột quan trọng nhằm thúc đẩy và bảo vệ sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh trong trường học và môi trường học tập

BÁO CÁO TÓM TẮT DÀNH CHO CHÍNH PHỦ CÁC QUỐC GIA



UNITED NATIONS
TRANSFORMING
EDUCATION
SUMMIT 2022

Báo cáo tóm tắt này dành cho các nhà hoạch định chính sách, chính phủ các quốc gia, các liên minh và các nhà vận động về giáo dục và sức khỏe tâm thần. Báo cáo đưa ra các khuyến nghị chính sách quan trọng trong việc tăng cường hệ thống giáo dục nhằm bảo vệ, thúc đẩy sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh của trẻ em và thanh thiếu niên, bao gồm hỗ trợ cho giáo viên và người chăm sóc trẻ.

Sức khỏe tâm thần là một phần không thể thiếu trong đảm bảo sức khỏe và an sinh, tác động đến kết quả học tập, xã hội và kinh tế trong suốt cuộc đời của một người. Việc có sức khỏe tâm thần tốt giúp tăng khả năng tương tác với người khác, giúp trẻ hoạt động, ứng phó và phát triển tốt hơn. Đây là một quyền con người cơ bản.¹ Sức khỏe tâm thần diễn biến theo một quá trình liên tục và phức tạp, với những trải nghiệm khác nhau từ trạng thái tinh thần khỏe mạnh đến việc có các vấn đề nghiêm trọng về sức khỏe tâm thần gây đau khổ và thường

ảnh hưởng lớn đến khả năng thực hiện các hoạt động thường ngày. Hơn hai mươi năm đầu đời là giai đoạn quan trọng đối với sự phát triển các năng lực nền tảng giúp định hình sức khỏe tâm thần của học sinh. Trong giai đoạn học tập và phát triển nhanh này, trẻ em và thanh thiếu niên rất dễ bị ảnh hưởng bởi môi trường xung quanh. Các trải nghiệm và môi trường có thể gây hại tới sức khỏe tâm thần; hoặc cũng có thể được định hình để thúc đẩy và bảo vệ sức khỏe tâm thần của trẻ.²

Trong nhiều cuộc tham vấn với thanh thiếu niên trên toàn cầu, 2 các em cho biết trường học là nơi giúp các em phát triển lòng tự trọng, xây dựng nhận thức sâu sắc hơn về thế giới nói chung, là môi trường để các em có thể dành thời gian với bạn bè, được hỗ trợ tinh thần và thoát khỏi môi trường gia đình không lành mạnh và bất lợi. Tuy nhiên, trường học cũng được ghi nhận là môi trường mà các em có thể bị bạo lực, xâm hại và chịu áp lực học tập lớn. Thanh thiếu niên cũng nhấn mạnh những khác biệt quan trọng về giới trong trải nghiệm của các em trong trường học và về sức khỏe tâm thần.

Chúng em gặp khó khăn trong việc thể hiện cảm xúc của mình. Chúng em không biết cách thể hiện [nhiều điều]... chúng em biết mình cảm thấy thế nào, nhưng chúng em không biết làm thế nào để thể hiện và nói ra điều đó.

– Một trẻ em trai, Jamaica

Khi bạn đến gặp chuyên gia tâm lý, bạn sẽ phải trả tiền cho họ, đúng không? ... Bây giờ điều em muốn là dịch vụ đó được cung cấp miễn phí, để trẻ em có thể được giúp đỡ mà không phải lo lắng về vấn đề tài chính.

– Một trẻ em trai, Indonesia

Em nghĩ rằng chúng em gặp khó khăn về sức khỏe tâm thần khi là thanh niên vì vấn đề này không được đề cập đầy đủ và vì mọi người còn e ngại khi nói về vấn đề này. Nếu chúng em... [có thể] thể hiện bản thân nhiều hơn mà không cảm thấy bị đánh giá hoặc bị tấn công, thì chúng em có thể sẽ đạt được một số tiến bộ

– Một trẻ em trai, Thụy Sĩ



Trường học và các môi trường học tập khác, kể cả trong các trường hợp khẩn cấp, có thể được trang bị để đáp ứng các nhu cầu về sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh của trẻ em và thanh thiếu niên. Cần xây dựng một môi trường học tập mang tính hỗ trợ - một môi trường bảo vệ sức khỏe tâm thần, trong đó cả học sinh và giáo viên đều cảm thấy được hòa nhập, hỗ trợ và có giá trị. Việc lồng ghép hiệu quả sức khỏe tâm thần trong trường học có thể giúp:

- cải thiện kết quả học tập,
- tăng cường hiểu biết về sức khỏe tâm thần của học sinh,
- thúc đẩy kỹ năng tình cảm xã hội của học sinh,
- xác định và hỗ trợ những học sinh có nguy cơ, bao gồm thông qua chuyển gửi đến các dịch vụ y tế và phúc lợi xã hội,
- giảm khả năng các nguy cơ về sức khỏe tâm thần tiến triển thành các vấn đề sức khỏe tâm thần và các hành vi nguy cơ nghiêm trọng hơn.⁴

Sự gián đoạn giáo dục trên toàn cầu do đại dịch COVID-19 gây ra đã ảnh hưởng đến 1,6 tỷ học sinh trong thời gian đóng cửa trường học trên toàn thế giới.⁵ Điều này tiếp tục ảnh hưởng tới cuộc khủng hoảng học tập đã và đang diễn ra, làm trầm trọng thêm tình trạng bất bình đẳng trong giáo dục, tác động tiêu cực đến sức khỏe tâm thần của trẻ em và thanh thiếu niên.⁶ Nhu cầu về hỗ trợ sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh của trẻ em và thanh thiếu niên vốn đã cấp thiết, thì đại dịch càng làm gia tăng các yếu tố nguy cơ về các vấn đề sức khỏe tâm thần và làm trầm trọng thêm sự chênh

lệch trong tiếp cận các dịch vụ hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội của trẻ em và thanh thiếu niên.

Để giải quyết khủng hoảng giáo dục và hỗ trợ khẩn cấp các nhu cầu về sức khỏe tâm thần và an sinh, Tổ chức Giáo dục, Khoa học và Văn hóa Liên hợp quốc (UNESCO), Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc (UNICEF) và Tổ chức Y tế Thế giới (WHO) đang khẩn trương kêu gọi các chính phủ hành động, bao gồm thúc đẩy và bảo vệ sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh để giúp mọi trẻ em được học tập và phát triển.⁷

Quá trình chuyển đổi giáo dục đòi hỏi trường học và các môi trường học tập đáp ứng tốt hơn nhu cầu của học sinh. Chính phủ các quốc gia, các bên liên quan trong lĩnh vực giáo dục, các đối tác và nhà tài trợ cần ưu tiên tăng cường hệ thống giáo dục để đảm bảo **mọi trẻ em và thanh thiếu niên được tiếp cận môi trường học tập an toàn và mang tính hỗ trợ nhằm thúc đẩy và đáp ứng các nhu cầu học tập, phát triển, sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh của các em**. Điều này có thể được thực hiện thông qua xây dựng và thực hiện các chính sách, chiến lược và dịch vụ hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội trong trường học mang tính bền vững và lâu dài nhằm đáp ứng nhu cầu về sức khỏe tâm thần và đảm bảo hạnh phúc tổng thể của học sinh và giáo viên mọi lúc và mọi nơi.

Các dịch vụ và hỗ trợ về sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội trong trường học là như thế nào?

Các trụ cột sau đây cần được coi là cấu phần cơ bản trong chính sách hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội trong trường học và các chính phủ cần **lồng ghép trong các chính sách, kế hoạch và ngân sách giáo dục hiện hành**, bao gồm các can thiệp có mục tiêu hơn cho trẻ em chậm phát triển và trẻ em khuyết tật.

TRỤ CỘT 1



Xây dựng một môi trường học tập thuận lợi giúp thúc đẩy sức khỏe tâm thần và an sinh một cách tích cực, thông qua xây dựng và thực hiện các chính sách hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội trong trường học, trong đó xem xét nhu cầu, quan điểm và năng lực của học sinh; và lồng ghép kiến thức về sức khỏe tâm thần và kỹ năng tình cảm xã hội vào chương trình giảng dạy, từ giai đoạn trẻ thơ đến lứa tuổi thanh thiếu niên.

TRỤ CỘT 2



Đảm bảo tiếp cận các dịch vụ và hỗ trợ về sức khỏe tâm thần và can thiệp sớm. Tùy thuộc vào bối cảnh, điều này có thể bao gồm các dịch vụ hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội được thực hiện bởi cán bộ y tế chuyên trách hay cán bộ giáo dục được đào tạo và hỗ trợ trong trường học, chẳng hạn như cố vấn trường học; hay đảm bảo rằng mọi trường học đều có một quy trình được xác định rõ ràng để hướng dẫn học sinh và giáo viên quan tâm đến sức khỏe tâm thần của học sinh hay giáo viên, bao gồm thông tin cập nhật về các dịch vụ sức khỏe tâm thần có sẵn tại địa phương được thực hiện trực tiếp hoặc từ xa và được cung cấp bởi các đơn vị cung cấp dịch vụ y tế hoặc dịch vụ xã hội. Việc hỗ trợ trẻ em và thanh thiếu niên có vấn đề về sức khỏe tâm thần nhằm thúc đẩy việc học tập và giảm thiểu tình trạng bỏ học sớm cũng đóng vai trò quan trọng.

TRỤ CỘT 3



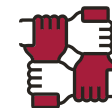
Thúc đẩy an sinh của giáo viên. Đảm bảo có sẵn các chính sách, chiến lược và dịch vụ để hỗ trợ sức khỏe tâm thần và an sinh của giáo viên, nhân viên nhà trường, cũng như tất cả những người tham gia vào việc chăm sóc và hỗ trợ học sinh trong trường học (bao gồm cả người chăm sóc trẻ). Điều này cũng bao gồm việc đảm bảo có đủ nguồn nhân lực bổ sung để giúp giáo viên không phải đảm nhận vai trò của nhân viên sức khỏe tâm thần đã qua đào tạo.

TRỤ CỘT 4



Nâng cao năng lực hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội trong trường học cho đội ngũ cán bộ giáo dục. Các chương trình sức khỏe tâm thần trong trường học cần được xây dựng trên nền tảng vững chắc với các chuyên gia về giáo dục trên phạm vi quốc gia, khu vực và địa phương, bao gồm cán bộ quản lý trường học, giáo viên và đội ngũ chuyên gia về sức khỏe tâm thần (ví dụ: chuyên gia tâm lý, nhân viên công tác xã hội, cố vấn, y tá và bác sĩ trong trường học, v.v...) và phối hợp với trẻ em, gia đình và các dịch vụ sức khỏe tâm thần trong cộng đồng. Đảm bảo rằng mọi giáo viên, cán bộ quản lý trường học và cán bộ giáo dục được tiếp cận các cơ hội học tập và đào tạo để củng cố kiến thức và năng lực nhằm thúc đẩy sức khỏe tâm thần và an sinh của tất cả học sinh một cách có hệ thống, thông qua chương trình đào tạo giáo viên trên toàn quốc và đào tạo tại chức.

TRỤ CỘT 5



Đảm bảo sự phối hợp có ý nghĩa giữa nhà trường, gia đình và cộng đồng để xây dựng môi trường học tập an toàn, mang tính nuôi dưỡng, tạo sự gắn bó cho học sinh. Điều này đòi hỏi sự tương tác chặt chẽ và thường xuyên giữa học sinh, người chăm sóc trẻ và giáo viên để có hiểu biết nhất quán về các điểm mạnh và nhu cầu, xây dựng các chiến lược bổ sung và cơ chế hỗ trợ giữa gia đình và nhà trường để đáp ứng những nhu cầu đó. Học sinh và gia đình là những nhân tố tích cực trong việc đảm bảo hạnh phúc của bản thân, phát triển kỹ năng và đóng góp nguồn lực để ứng phó và xây dựng khả năng phục hồi. Họ cũng có thể đưa ra cái nhìn sâu sắc về các điểm mạnh và nhu cầu của trường học, việc lựa chọn chương trình, cân nhắc triển khai, đánh giá chất lượng liên tục và giám sát tiến độ. Bản thân quá trình tham gia có ý nghĩa và đúng đắn có thể mang lại các mối quan hệ tin cậy hơn, tăng cường sự tự tin và lòng tự trọng, đồng thời nâng cao ý thức làm chủ và kiểm soát, từ đó nâng cao sức khỏe, an sinh và khả năng phục hồi của người trẻ.

Khi thực hiện các trụ cột, cần xem xét các lưu ý quan trọng sau đây:

- Các chính phủ cần đảm bảo có đủ nguồn nhân lực, tài chính, hỗ trợ thể chế và năng lực để thúc đẩy và bảo vệ sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh của trẻ em, thanh thiếu niên, giáo viên và người chăm sóc trẻ trong mọi trường học và môi trường học tập từ giai đoạn trẻ thơ đến lứa tuổi thanh thiếu niên.
- Các chương trình sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội được thực hiện trong trường học phải xem xét nguyên tắc không gây hại, dựa trên bằng chứng, và dựa trên các thực hành tốt nhất. Ví dụ: [Bộ công cụ thúc đẩy sự phát triển của thanh thiếu niên của UNICEF của WHO](#) và [các tài nguyên liên quan](#) đưa ra các phương pháp tiếp cận dựa trên bằng chứng để thúc đẩy và bảo vệ sức khỏe tâm thần của thanh thiếu niên trong trường học và liên hệ chặt chẽ với các dịch vụ y tế dựa vào cộng đồng khác.
- Các can thiệp và dịch vụ hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội trong giáo dục cần được điều chỉnh phù hợp với hoàn cảnh của trẻ em và thanh thiếu niên, được xây dựng dựa trên thế mạnh của trẻ em, người chăm sóc trẻ và cộng đồng. Sự tham gia của trẻ em, thanh thiếu niên và



người chăm sóc trẻ trong việc thiết kế, thực hiện các chương trình và dịch vụ về sức khỏe tâm thần trong trường học là rất quan trọng. Việc tăng cường hệ thống giáo dục để đáp ứng nhu cầu hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội đòi hỏi có hiểu biết sâu sắc về bối cảnh địa phương. Sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh của trẻ em và thanh thiếu niên có thể bị ảnh hưởng bởi các tương tác với bạn bè và gia đình, bởi trải nghiệm của các em trong trường học và cộng đồng, các khía cạnh văn hóa xã hội, và các yếu tố chính trị và kinh tế rộng hơn. Việc giải quyết các khía cạnh này là rất quan trọng để có hiểu biết và bảo vệ sức khỏe tâm thần và hạnh phúc của trẻ em trong trường học.

- Các chương trình sức khỏe tâm thần trong trường học cần mang tính toàn diện và xem xét các nhu cầu cụ thể của trẻ em và thanh thiếu niên với đặc điểm giới và năng lực khác nhau, tập trung vào trẻ em và thanh thiếu niên có vấn đề về sức khỏe tâm thần. Các yếu tố mang tính hệ thống như niềm tin, chuẩn mực và giá trị phổ biến - đặc biệt liên quan đến giới, tình trạng khuyết tật, dân tộc và tình dục - có thể ảnh hưởng đến trải nghiệm của học sinh trong trường học. Các chương trình sức khỏe tâm thần trong trường học cần xem xét các nhu cầu cụ thể của trẻ em và thanh thiếu niên có hoàn cảnh khó khăn và dễ bị tổn thương để tránh sự kỳ thị, phân biệt đối xử và loại trừ đối với các nhóm nguy cơ trong cộng đồng, và tạo cơ hội bình đẳng cho tất cả trẻ em và thanh thiếu niên được đảm bảo tiêu chuẩn tối ưu về sức khỏe tâm thần và an sinh. Ví dụ, các hình thức phân biệt đối xử khác nhau có thể được giải quyết thông qua các chương trình kỹ năng tình cảm xã hội có tính đáp ứng giới.
- Các chương trình và dịch vụ toàn diện để thúc đẩy và bảo vệ học sinh cần mang tính đa lớp và đa ngành. Điều này cần có sự tham gia của các lĩnh vực y tế, giáo dục, phúc lợi xã hội, bảo vệ trẻ em, v.v... [Khung hoạt động liên ngành của UNICEF](#) được xây dựng để hỗ trợ phát triển các chương trình trong các lĩnh vực nhằm cải thiện sức khỏe tâm thần và sức khỏe tâm lý xã hội của trẻ em, thanh thiếu niên và những người chăm sóc trẻ trên toàn cầu.



Giáo viên và các cán bộ giáo dục khác đóng vai trò quan trọng trong việc thúc đẩy và bảo vệ sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh của học sinh. Mỗi quan hệ tích cực với giáo viên và các cán bộ giáo dục khác có thể giúp trẻ em và thanh thiếu niên cảm thấy an toàn, được hỗ trợ và có cảm giác gắn bó. Các nghiên cứu đã chỉ ra rằng mức độ gắn bó với trường học cao hơn giúp giảm thiểu các vấn đề về sức khỏe tâm thần trong giai đoạn thanh niên. Mỗi quan hệ mang tính hỗ trợ giữa học sinh và giáo viên cũng có ảnh hưởng tích cực đến sự tham gia và kết quả học tập của trẻ em trong trường học, xây dựng các kỹ năng xã hội và giải quyết vấn đề cho trẻ em, cũng như góp phần phát triển ý thức về mục đích và khả năng tự quyết. Tất cả nội dung trên là những yếu tố thúc đẩy và bảo vệ sức khỏe tâm thần, hạnh phúc và an sinh suốt đời. Điều quan trọng là phải trang bị cho giáo viên và các cán bộ giáo dục khác năng lực và hỗ trợ kỹ thuật để triển khai các chương trình:

- tăng cường hiểu biết về sức khỏe tâm thần và thúc đẩy sự phát triển của các kỹ năng chuyển đổi (còn được gọi là kỹ năng tình cảm xã hội);*
- tạo điều kiện xác định sớm và can thiệp sớm cho những người cần tiếp tục được hỗ trợ về sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội (đảm bảo liên hệ với việc chăm sóc sức khỏe tâm thần dựa vào cộng đồng); và*
- tăng cường sự tham gia của người chăm sóc trẻ và cộng đồng để hỗ trợ việc học tập và hạnh phúc, an sinh tổng thể của trẻ em.*

Mười lý do hàng đầu chỉ ra tại sao hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội trong trường học và môi trường học tập là quan trọng

Cách thức các hệ thống giáo dục lồng ghép việc nâng cao sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh, cũng như các can thiệp phòng ngừa và nhận diện sớm trong môi trường học tập góp phần trực tiếp vào việc liệu trẻ em và thanh thiếu niên có được hỗ trợ khi các em cần nhất hay không. Hỗ trợ toàn diện về sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội trong trường học, bao gồm các chính sách, phát triển năng lực của đội ngũ cán bộ giáo dục, tăng cường các dịch vụ và chương trình hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội có thể giúp nâng cao thành tích học tập của học sinh, duy trì việc trẻ em đến trường, giảm thiểu hành vi rủi ro của học sinh (chẳng hạn như bạo lực giữa bạn bè và tự ngược đãi bản thân) và cải

thiện sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội. Tùy thuộc vào bối cảnh, những can thiệp này có thể được thực hiện độc lập hoặc lồng ghép trong phương pháp tiếp cận về sức khỏe học đường rộng hơn.

Trong các trường hợp khẩn cấp, việc lồng ghép hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội trong các tình huống hỗ trợ nhân đạo trong giáo dục là cấp thiết để bảo vệ trẻ em và thanh thiếu niên khỏi những tác động tiêu cực của khủng hoảng và bất lợi.⁸ Thông qua tạo thói quen ổn định, nuôi dưỡng hy vọng, giảm thiểu căng thẳng, khuyến khích thể hiện bản thân và thúc đẩy môi trường học tập mang tính hợp tác có thể góp phần vào việc học tập hiệu quả và an sinh của

trẻ em. Nhìn chung, trường học và môi trường học tập có thể mang lại một không gian an toàn cần thiết khi ứng phó với mất mát, sợ hãi, lo âu và bạo lực. Trường học cũng mang lại sự ổn định, cấu trúc và hỗ trợ học sinh xây dựng các kỹ năng ứng phó và kỹ năng liên cá nhân mà các em cần để ứng phó với sự thay đổi.

Hỗ trợ sức khỏe tâm thần và an sinh của trẻ em và thanh thiếu niên trong môi trường học tập là rất quan trọng nhằm đảm bảo các em có cơ hội tốt nhất để tham gia đầy đủ và công bằng vào việc học tập. Đây là những lý do tại sao hệ thống giáo dục cần đẩy nhanh hành động và thực hiện đầu tư vào sức khỏe tâm thần của học sinh và giáo viên.

10 lý do quan trọng hàng đầu:

1

Sức khỏe tâm thần là nền tảng để có sức khỏe và an sinh tốt. Sức khỏe tâm thần cũng có ý nghĩa quan trọng tới quá trình học tập, trường thành và phát triển của trẻ em.

Khi có sức khỏe tâm thần tốt hơn, những lợi ích mà nó mang lại không chỉ dừng lại ở chính sức khỏe tâm lý xã hội, mà còn bao gồm các lợi ích về công bằng, bình đẳng xã hội đến các lợi ích về tăng trưởng và phát triển kinh tế.⁹

2

Tất cả các quốc gia tham gia Công ước của Liên hợp quốc về Quyền trẻ em đều cam kết thúc đẩy và bảo vệ sức khỏe tâm thần của trẻ em và thanh thiếu niên.¹⁰

Thúc đẩy sức khỏe tâm thần tốt nên được xem là chất xúc tác để các quốc gia thực hiện các nghĩa vụ pháp lý quốc tế nhằm đảm bảo trẻ em có thể tiếp cận và hưởng tất cả các quyền của mình.

3

Sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh là mối quan tâm lớn của thanh thiếu niên trên toàn cầu.

Thanh thiếu niên mong muốn dễ dàng tiếp cận các dịch vụ hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội với cái nhìn ít kỳ thị hơn.¹¹

4

Một nửa trong số các trường hợp rối loạn sức khỏe tâm thần bắt đầu ở độ tuổi 14,12 vì vậy, những can thiệp trong thời gian sớm nhất có ý nghĩa vô cùng quan trọng.

Các vấn đề về sức khỏe tâm thần nếu không được điều trị sớm ngay trong giai đoạn đầu có thể gây ra những hậu quả lớn trong suốt cuộc đời của một đứa trẻ, ảnh hưởng đến quá trình phát triển, dẫn tới kết quả học tập kém, gia tăng tỷ lệ thất nghiệp và tình trạng sức khỏe thể chất suy giảm.¹³

5

Các bằng chứng ngày càng khẳng định tầm quan trọng của việc nâng cao năng lực của các trường học và các đơn vị cung cấp dịch vụ giáo dục mầm non nhằm thúc đẩy sức khỏe tâm thần cũng như hỗ trợ trẻ em và gia đình đối phó với các vấn đề về sức khỏe tâm thần.¹⁴

Các can thiệp về hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội trong trường học trong các tình huống nhân đạo cũng mang lại nhiều lợi ích trong giáo dục và học tập. Các kết quả tích cực về tỷ lệ đi học, điểm số trung bình, điểm kiểm tra các môn toán, đọc hiểu và viết^{15, 16, 17} và cải thiện các vấn đề về suy giảm chức năng liên quan tới rối loạn tâm lý xã hội đều đã được chứng minh.^{18,19,20}

6

Trường học và môi trường học tập, bao gồm các trung tâm giáo dục mầm non, mở ra cơ hội tiếp cận số lượng lớn trẻ em và thanh thiếu niên, bao gồm trẻ em từ các cộng đồng chịu thiệt thòi và bị ảnh hưởng trong các trường hợp khẩn cấp khi trẻ có thể không tiếp cận được các chương trình phòng ngừa và cải thiện sức khỏe tâm thần.²¹ Bên cạnh gia đình, trường học cũng ảnh hưởng lớn tới sự phát triển của trẻ em, nhiều hơn bất kỳ tổ chức xã hội nào khác.²²

7

Đối với trẻ em và thanh thiếu niên sống trong môi trường gia đình thiếu an toàn và không được nuôi dưỡng tốt, trường học có thể trở thành một mạng lưới an toàn quan trọng hỗ trợ các nhu cầu cơ bản về xã hội, tinh cảm và thể chất của trẻ.

Những trải nghiệm khó khăn thời thơ ấu bao gồm việc tiếp xúc với các loại bạo lực khác nhau có thể gây ra những hậu quả, ảnh hưởng đến sự phát triển nhận thức, sức khỏe thể chất và tâm thần, kết quả học tập và thành tựu trong nghề nghiệp của trẻ.²³

8

Các chương trình về kỹ năng tình cảm xã hội trong trường học có liên quan đến lợi ích về sức khỏe tâm thần tại các quốc gia ở tất cả các nhóm thu nhập.

Thông qua các chương trình này, trẻ em và thanh thiếu niên được trang bị các năng lực cần thiết về nhận thức, hành vi và cảm xúc, giúp trẻ thành công trong học tập, vượt qua các thách thức trong cuộc sống, xây dựng và duy trì các tương tác tích cực với những người khác.²⁴

9

Trường học là một yếu tố quan trọng hỗ trợ sức khỏe tâm thần tại cộng đồng.

Trường học là một nền tảng vững chắc giúp nâng cao sức khỏe tâm thần và an sinh, hỗ trợ phòng ngừa và can thiệp nhận biết sớm, đồng thời tạo điều kiện để trẻ em và thanh thiếu niên tiếp cận điều trị các vấn đề về sức khỏe tâm thần (khi được liên kết với các dịch vụ về sức khỏe, sức khỏe tâm thần và xã hội).²⁵

10

Phòng ngừa và điều trị rối loạn tâm thần ở thanh thiếu niên giúp trẻ cải thiện dần về sức khỏe, an sinh và trở nên hạnh phúc hơn, từ đó mang lại kết quả tích cực trong học tập và giáo dục - tất cả đều có thể chuyển thành lợi ích cho nền kinh tế quốc gia trong suốt cuộc đời của mỗi cá nhân.

Các chương trình với mục tiêu phòng ngừa tình trạng lo lắng, trầm cảm và tự tử ở thanh thiếu niên trong trường học mang lại lợi nhuận trung bình ở mức 21,5, nghĩa là với mỗi 1 đô la Mỹ đầu tư vào chương trình này, chúng ta kỳ vọng mang lại 21,5 đô la lợi ích cho nền kinh tế đất nước trong khoảng thời gian 80 năm.²⁶

Ví dụ về các can thiệp sức khỏe tâm thần trong trường học



Kazakhstan

Nâng cao sức khỏe tâm thần và phòng ngừa tự tử trong trường học

Chính phủ Kazakhstan đã phát triển và triển khai chương trình Sức khỏe tâm thần và Phòng ngừa tự tử ở thanh thiếu niên (AMHSP). Đây là một chương trình liên ngành được thực hiện tại các trường học nhằm mục đích tăng cường năng lực đáp ứng các nhu cầu về sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội ở thanh thiếu niên của hệ thống y tế và giáo dục quốc gia. AMHSP bao gồm ba chiến lược cơ bản: i) đẩy mạnh phổ quát sức khỏe tâm thần để nâng cao kiến thức của học sinh về sức khỏe tâm thần, giảm sự kỳ thị và rào cản trong việc tiếp cận các dịch vụ chăm sóc; ii) phòng ngừa có chọn lọc để xác định các học sinh đang gặp rủi ro và iii) tiếp cận các dịch vụ chuyên sâu, đảm bảo chuyển gửi học sinh tới các dịch vụ chăm sóc sức khỏe và sức khỏe tâm thần ban đầu.

Xem thêm [tại đây](#).



Việt Nam

Các dịch vụ sức khỏe tâm thần trong trường học để hỗ trợ sức khỏe tâm thần của thanh thiếu niên

Bộ Giáo dục và Đào tạo (GDĐT) và Bộ Lao động, Thương binh và Xã hội (LĐTBXH) Việt Nam đã thông qua một số chính sách liên quan đến chăm sóc sức khỏe để giải quyết các thách thức về sức khỏe tâm thần ở trẻ em và thanh thiếu niên. Các chính sách này gồm phát triển các chương trình tư vấn học đường, giáo dục hòa nhập cho trẻ khuyết tật, các biện pháp can thiệp để giải quyết các tác động tiêu cực của COVID-19 đối với sức khỏe tâm thần và an sinh của học sinh, đồng thời nâng cao nhận thức về sức khỏe tâm thần cho học sinh thông qua Chương trình Sức khỏe học đường toàn diện được thực hiện thông qua Bộ GDĐT. Bộ LĐTBXH đang thực hiện các chính sách phát triển chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em và thanh thiếu niên tại cộng đồng, bao gồm chăm sóc sức khỏe tâm thần cho trẻ em trong các trường học. Chính phủ Việt Nam tiếp tục nỗ lực nâng cao năng lực cho lực lượng lao động trong các ngành y tế, giáo dục và xã hội để thúc đẩy và bảo vệ sức khỏe tâm thần của học sinh cũng như tăng cường hợp tác giữa các bộ ngành và đối tác nhằm cải thiện và nâng cao khả năng nhận biết sớm và công tác chăm sóc sức khỏe tâm thần. Xem thêm [tại đây](#).



Ecuador

Các dịch vụ sức khỏe tâm thần, tâm lý xã hội và an sinh được tích hợp trong hệ thống giáo dục

Hệ thống giáo dục của Ecuador đã thành lập một cơ quan có tên gọi là DECE (Bộ Tư vấn Học sinh, sinh viên). Cơ quan này bao gồm một đội ngũ chuyên gia đa ngành có kinh nghiệm và được đào tạo để góp phần nâng cao sức khỏe tâm lý xã hội của học sinh. DECE đảm bảo rằng trường học là môi trường an toàn, nuôi dưỡng quá trình phát triển của học sinh, nơi mà ở đó học sinh được hỗ trợ để phát huy hết tiềm năng của bản thân. Cơ quan này cũng đảm bảo sự phối hợp và hợp tác giữa học sinh, cán bộ nhân viên nhà trường và người chăm sóc trẻ, tập trung hỗ trợ phát triển các kỹ năng tình cảm xã hội, cung cấp hỗ trợ về tâm lý-cảm xúc và giới thiệu để học sinh tiếp cận các dịch vụ và chăm sóc cần thiết. Đó là những hỗ trợ cơ bản cho cộng đồng giáo dục trong thời gian giãn cách xã hội do COVID-19. Xem thêm [tại đây](#).



Thái Lan

Cải thiện khả năng tích hợp các dịch vụ hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội (MHPSS) cho trẻ em và người trẻ ở Thái Lan

Tại Thái Lan, chính sách quốc gia và các khung lập pháp xác định rõ tầm quan trọng của hoạt động chăm sóc, phòng ngừa và nâng cao sức khỏe tâm thần. Trong thời gian diễn ra đại dịch, Chính phủ Hoàng gia Thái Lan đã hợp tác với UNICEF: a) giới thiệu [sáng kiến HERO](#), một chương trình chạy trên ứng dụng giúp giáo viên theo dõi và quản lý những học sinh có vấn đề về hành vi, cảm xúc hoặc xã hội; và b) thực hiện một [phân tích tình huống](#) về tình trạng của các dịch vụ hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội ở các ngành. Các bằng chứng cho thấy, Bộ Sức khỏe Tâm thần đang đi đầu trong việc xây dựng tầm nhìn tích hợp và kế hoạch hành động phối hợp giữa các ngành để giảm tình trạng kỳ thị và tăng cường ứng phó, phòng ngừa và nâng cao sức khỏe tâm thần. Bộ Giáo dục đặt ưu tiên về [sức khỏe và hạnh phúc của trẻ em trong học tập](#), đồng thời cam kết thay đổi môi trường học đường, văn hóa và chương trình giảng dạy, kết hợp sàng lọc, chuyển gửi cũng như phát triển kỹ năng tình cảm xã hội cho trẻ em.



Mozambique

Nâng cao năng lực của giáo viên để hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội trước, trong và sau khủng hoảng

Tại Mozambique, tình trạng tổn thương lâu dài do thiên tai, bất ổn an ninh khu vực và đại dịch COVID-19 gây ra đã cho thấy rõ yêu cầu cấp thiết của việc lồng ghép các biện pháp can thiệp về hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội (MHPSS) vào trong các hoạt động phát triển năng lực cho giáo viên và những cán bộ nhân viên khác có trách nhiệm liên quan. UNICEF đã phối hợp với Bộ Giáo dục và Phát triển Con người cũng như các đối tác trong ngành giáo dục xây dựng sổ tay hướng dẫn đào tạo và đang mở rộng triển khai các khóa đào tạo cho giáo viên về MHPSS trong môi trường giáo dục, đặc biệt tại các khu vực bị ảnh hưởng bởi tình trạng khẩn cấp nhưng không chỉ giới hạn trong phạm vi này. Tài liệu này bao gồm hướng dẫn thực hành về các phương pháp tiếp cận sư phạm để mang lại an sinh cho học sinh.

Xem thêm [tại đây](#).



Egypt, Iran, Pakistan

Chương trình Sức khỏe tâm thần trong trường học

Tổ chức Y tế Thế giới khu vực phía Đông Địa Trung Hải đã xây dựng [Chương trình Sức khỏe tâm thần trong trường học \(SMHP\)](#) kèm theo sổ tay hướng dẫn dựa trên bằng chứng. Sổ tay hướng dẫn SMHP cung cấp hướng dẫn về các can thiệp phổ quát và có mục tiêu nhằm giải quyết các vấn đề về hành vi và cảm xúc thường gặp ở học sinh. Tài liệu này được tùy chỉnh để cán bộ nhân viên không phải là chuyên gia, ví dụ như giáo viên, cán bộ quản trị hành chính, y tá trường học, nhân viên xã hội và nhân viên tư vấn học đường cũng có thể cung cấp hỗ trợ cho học sinh. Chương trình Sức khỏe tâm thần trong trường học tập trung vào việc phòng ngừa và nâng cao sức khỏe tâm thần, thúc đẩy văn hóa an sinh và hạnh phúc tích cực trong trường học, các biện pháp can thiệp chia theo nhóm áp dụng trong môi trường lớp học, xác định sớm và chuyển gửi các dịch vụ hỗ trợ chuyên sâu. Sáng kiến này đã được triển khai tại Ai Cập, Pakistan và Cộng hòa Hồi giáo Iran.

Tài liệu tham khảo

- [UNICEF Báo cáo Tình hình Trẻ em Thế giới](#), tháng 10/2021
- [WHO Báo cáo Sức khỏe Tâm thần Toàn cầu](#), 2022
- WHO [Hướng dẫn về các biện pháp can thiệp mang tính thúc đẩy và phòng ngừa các vấn đề về sức khỏe tâm thần cho thanh thiếu niên](#), 2020
- [KHUNG HOẠT ĐỘNG ĐA NGÀNH TOÀN CẦU về sức khỏe tâm thần và hỗ trợ tâm lý cho trẻ em, thanh thiếu niên và người chăm sóc trẻ trong các môi trường khác nhau](#).
- [Gói Dịch vụ Hỗ trợ Sức khỏe Tâm thần và Tâm lý xã hội Tối thiểu - hướng dẫn các biện pháp can thiệp để có thể ứng phó hiệu quả trong các tình huống khẩn cấp về hỗ trợ sức khỏe tâm thần và tâm lý xã hội](#).
- [Tình trạng Khủng hoảng Giáo dục Toàn cầu: Lộ trình Phục hồi](#)
- [Sáng kiến Hỗ trợ Thanh thiếu niên Phát triển](#) - bao gồm Bộ công cụ, Truyện tranh và Hướng dẫn dành cho Giáo viên.
- [Bộ công cụ MHPSS và EiE](#), được phát triển bởi IFRC, REPSSI và APSSI với sự hỗ trợ từ MHPSS.net và nguồn tài trợ từ Education Cannot Wait.
- [UNESCO: Sẵn sàng học hỏi và phát triển: sức khỏe và dinh dưỡng học đường trên toàn cầu; Tiêu điểm.](#)

Chú thích.

1. Tổ chức Y tế Thế giới, Báo cáo sức khỏe tâm thần thế giới: chuyển đổi sức khỏe tâm thần cho tất cả mọi người, năm 2022.
2. UNICEF, Tình hình Trẻ em Thế giới năm 2021: Vấn đề quan tâm - Thúc đẩy, bảo vệ và chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, UNICEF, New York, tháng 10/2021.
3. Johns Hopkins Bloomberg Trường Y tế Công cộng và Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc, Vấn đề quan tâm: thanh thiếu niên trên thế giới trải nghiệm và nhận thức như thế nào về sức khỏe tâm thần, JHU và UNICEF, Baltimore và New York, tháng 5 năm 2022.
4. Corcoran, R. P., Cheung, A. C., Kim, E., Xie, C., 'Các chương trình học tập phổ thông hiệu quả về xã hội và cảm xúc trong trường học nhằm cải thiện kết quả học tập: Đánh giá hệ thống và phân tích tổng hợp kết quả nghiên cứu trong 50 năm', Tạp chí Nghiên cứu Giáo dục 25, 2018, trang 56-72.
5. UNICEF, UNESCO, [Ngân hàng Thế giới, Tình trạng Khủng hoảng Giáo dục Toàn cầu: Lộ trình Phục hồi](#), 2021.
6. Tổ chức Y tế Thế giới, 'Sức khỏe tâm thần và COVID-19: Bằng chứng ban đầu về tác động của đại dịch: Tóm tắt khoa học', ngày 2/3/2022 https://www.who.int/publications/i/item/WHO-2019-nCoV-Sci_Brief-Mental_health-2022.1
7. UNICEF, 'Để tôi tìm hiểu', <https://www.unicef.org/learning-crisis>
8. Nemiro, A., Hijazi, Z., O'Connell, R., Coetzee, A. và Snider, L., 'Sức khỏe tâm thần và sức khỏe tâm lý trong giáo dục: Trường hợp tích hợp các hành động và can thiệp cốt lõi vào trong các môi trường học tập', Can thiệp, 20, 2022, trang 36-45.
9. Tổ chức Y tế Thế giới, Báo cáo sức khỏe tâm thần toàn cầu: chuyển đổi sức khỏe tâm thần cho tất cả mọi người, năm 2022.
10. Đại hội đồng Liên hợp quốc, Công ước về quyền trẻ em, ngày 20/11/1989, Liên hợp quốc, Seri Hiệp ước, tập. 1577.
11. Johns Hopkins Bloomberg Trường Y tế Công cộng và Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc, Vấn đề quan tâm: thanh thiếu niên trên khắp thế giới trải nghiệm và nhận thức như thế nào về sức khỏe tâm thần, JHU và UNICEF, Baltimore và New York, tháng 5 năm 2022.
12. Solmi, M., Radua, J., Olivola, M. và cộng sự, 'Độ tuổi bắt đầu rối loạn tâm thần trên toàn thế giới: phân tích tổng hợp trên quy mô lớn 192 nghiên cứu dịch tễ học, Mol Psychiatry 27, 2022, trang 281–295. <https://doi.org/10.1038/s41380-021-01161-7>
13. Choi, A., 'Hạnh phúc về mặt tình cảm của trẻ em và thanh thiếu niên: Các xu hướng gần đây và các yếu tố liên quan', Các bài viết giáo dục của OECD, Số 169, Nhà xuất bản OECD Publishing, Paris, 2018, <https://doi.org/10.1787/41576fb2-en>.
14. Dray, J. và cộng sự, 'Đánh giá có hệ thống về các biện pháp Can thiệp trọng tâm nhằm tăng cường khả năng phục hồi đại chúng tập trung vào Sức khỏe Tâm thần của Trẻ em và Thanh thiếu niên trong Trường học; Tạp chí của Học viện Tâm thần Trẻ em và Vị thành niên Hoa Kỳ, 56(10), 2017, trang 813–824; O'Reilly, M., Svirydzhenka, N., Adams, S. and Dogra, N., Đánh giá các biện pháp can thiệp nhằm nâng cao sức khỏe tâm thần trong trường học', Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol., 53 (7), 2018, trang 647- 662.
15. Brown, Lindsay, và các cộng sự., Chương trình phụ đạo Chữa lành tại các Lớp học Phục hồi IRC để cải thiện kết quả học tập của trẻ em và người dân Nigeria. Báo cáo Tác động 3EA 2.1, Ủy ban Cứu trợ Quốc tế, 2018, https://www.edu-links.org/sites/default/files/media/file/3EA-Niger_Impact_Brief_2.1.pdf.
16. Ibid.
- 17.
18. Tubbs Dolan, Carly, et al., Chương trình hỗ trợ duy trì các Lớp học Phục hồi IDC Cải thiện việc Học tập của trẻ em tị nạn Syria tại Lebanon. Báo cáo Tác động 3EA 1.1, Ủy ban Cứu trợ Quốc tế, 2017, <https://www.rescue.org/sites/default/files/document/5467/3ea-impactreport11updated31418.pdf>.
19. McBain, Ryan K., et al., 'Chi phí và hiệu quả chi phí của biện pháp can thiệp về sức khỏe tâm thần cho thanh thiếu niên bị ảnh hưởng bởi chiến tranh: Phân tích quyết định dựa trên một thử nghiệm đối chứng ngẫu nhiên, Lập chính sách và kế hoạch Y tế, 31(4), tháng 5/2016, trang 415–424. PubMed, <https://doi.org/10.1093/heapol/czv078>.
20. Berger, R. and Gelkopf, M., 'Can thiệp trong trường học để điều trị chứng trầm cảm liên quan đến sóng thần ở trẻ em: một thử nghiệm đối chứng bán ngẫu nhiên', Psychother Psychosom., 78(6), 2009, trang 364-371. doi: 10.1159/000235976. Epub 2009 Sep 8. PMID: 19738402.
21. Johns Hopkins Bloomberg Trường Y tế Công cộng và Quỹ Nhi đồng Liên hợp quốc, Vấn đề quan tâm: thanh thiếu niên trên thế giới trải nghiệm và nhận thức như thế nào về sức khỏe tâm thần, JHU và UNICEF, Baltimore và New York, tháng 5 năm 2022.
22. UNICEF, Tình hình trẻ em thế giới 2021: Vấn đề quan tâm - Thúc đẩy, bảo vệ và chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, UNICEF, New York, tháng 10/2021.
23. Blum, R. W., McNeely, C. A., và Rinehart, P. M., Cải thiện cơ hội. Forschungsbericht, Trung tâm Phát triển và Sức khỏe Vị thành niên, 2002, Đại học Minnesota.
24. UNICEF, Tình hình trẻ em thế giới 2021: Vấn đề quan tâm - Thúc đẩy, bảo vệ và chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, UNICEF, New York, tháng 10/2021.
25. Khung Văn hành Đa ngành toàn cầu của UNICEF về Sức khỏe tâm thần và Hỗ trợ Tâm lý cho Trẻ em, Thanh thiếu niên và Người chăm sóc trẻ trong các Môi trường khác nhau. (Phiên bản thử nghiệm) (UNICEF, 2021).
26. Tổ chức Y tế Thế giới, Hướng dẫn về các biện pháp can thiệp nhằm nâng cao và phòng ngừa các vấn đề về sức khỏe tâm thần cho thanh thiếu niên: hỗ trợ thanh thiếu niên phát triển, năm 2020.
27. UNICEF, Tình hình Trẻ em Thế giới 2021: Vấn đề quan tâm - Thúc đẩy, bảo vệ và chăm sóc sức khỏe tâm thần trẻ em, UNICEF, New York, tháng 10/2021



Phát hành bởi:

Ban Giáo dục UNICEF, Phòng Chương trình
3 United Nations Plaza
New York, NY 10017

www.unicef.org/education
education@unicef.org
Twitter @UNICEFeducation

© United Nations Children's Fund (UNICEF) 2022



UNITED NATIONS
TRANSFORMING
EDUCATION
SUMMIT 2022



World Health
Organization



unesco

unicef 
for every child